

KNF

**KOMISJA
NADZORU
FINANSOWEGO**

Raport o sytuacji banków w 2017

OTOCZENIE ZEWNĘTRZNE

- Znaczne przyspieszenie tempa wzrostu polskiej gospodarki
- Dobra sytuacja sektora przedsiębiorstw
- Dalsza poprawa na rynku pracy, w tym najniższa od 25 lat stopa bezrobocia oraz rekordowy poziom optymizmu konsumentów
- Sytuacja na rynku finansowym relatywnie stabilna
- Sytuacja finansów publicznych pozostaje stabilna
- Wzrost inwestycji na rynku mieszkaniowym, ale w niektórych obszarach rynku znaczne wzrosty cen

STRUKTURA SEKTORA

- Zmniejszenie zatrudnienia i sieci sprzedaży
- Koncentracja bez większych zmian
- Po raz pierwszy od 1999 udział inwestorów krajowych w aktywach sektora wyższy od inwestorów zagranicznych

KAPITAŁY

- Wzrost bazy kapitałowej i poprawa miar adekwatności kapitałowej
- Ograniczona liczba banków niespełniających wymogów regulacyjnych

PLYNNOŚĆ

- Sytuacja w zakresie bieżącej płynności pozostaje zadowalająca
- Relacja kredytów do depozytów sektora niefinansowego pozostaje w stanie nadwyżki depozytów

WYNIKI FINANSOWE

- Wynik finansowy na poziomie zbliżonym do 2016 (gdyby nie sprzedaż w 2016 udziałów w VISA Europe to wynik 2017 byłby znacznie wyższy niż w 2016)
 - rekordowy wynik odsetkowy, znaczna poprawa wyniku z tytułu opłat i prowizji
 - pogorszenie w obszarze pozostałego wyniku działalności bankowej oraz salda pozostałych przychodów i kosztów operacyjnych, wzrost kosztów działania oraz salda odpisów i rezerw
- Wzrost marży odsetkowej, ale nieznaczne pogorszenie pozostałych głównych miar efektywności działania
- Pomimo realizacji wyników lepszych od prognoz, istotnym wyzwaniem dla części banków pozostaje zapewnienie odpowiedniego poziomu zyskowności

KREDYTY

- Przyspieszenie tempa wzrostu kredytów
 - relatywnie wysokie tempo wzrostu kredytów konsumpcyjnych (poprawa sytuacji na rynku pracy oraz rządowy program „Rodzina 500+” mogą ograniczyć popyt na kredyt konsumpcyjny o niższych kwotach ze strony części gospodarstw domowych)
 - przyspieszenie tempa wzrostu kredytów dla przedsiębiorstw i pozostałych kredytów dla gospodarstw domowych
 - stabilne tempo wzrostu kredytów mieszkaniowych

JAKOŚĆ KREDYTÓW

- Jakość portfela kredytowego pozostaje stabilna
 - poprawa w obszarze kredytów dla przedsiębiorstw oraz kredytów mieszkaniowych
 - stabilizacja lub nieznaczne osłabienie w obszarze kredytów konsumpcyjnych oraz pozostałych kredytów dla gospodarstw domowych

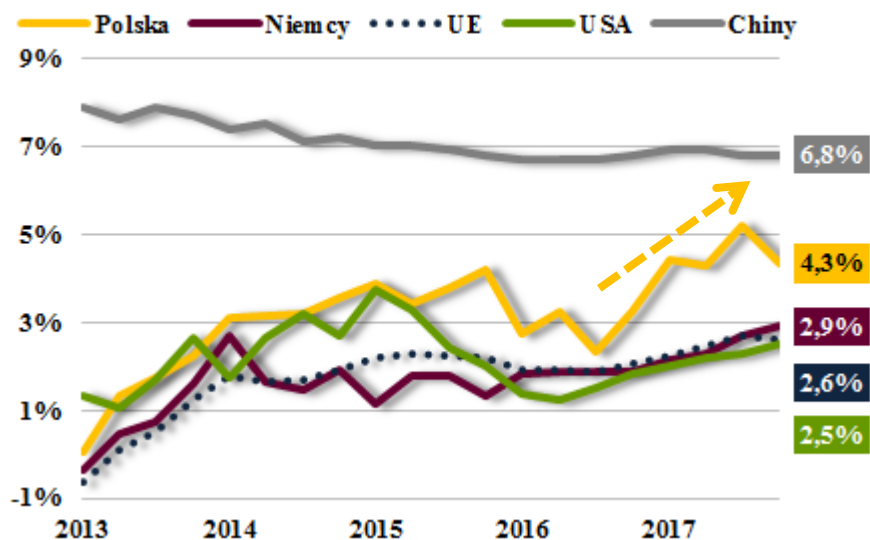
**ŹRÓDŁA
FINANSOWANIA**

- Znaczne obniżenie tempa wzrostu depozytów sektora niefinansowego – najniższy od kilku lat przyrost depozytów. Baza depozytowa pozostaje pod presją środowiska niskich stóp procentowych, rekordowo niskiego oprocentowania depozytów i powrotu zjawisk inflacyjnych (skutkującego ujemnym oprocentowaniem depozytów), co skłania część gospodarstw domowych i przedsiębiorstw do poszukiwania alternatywnych form oszczędzania
- Silny wzrost emisji własnych
- Stan pozostałych zobowiązań bez większych zmian
- Poziom finansowania zagranicznego stabilny

INNE

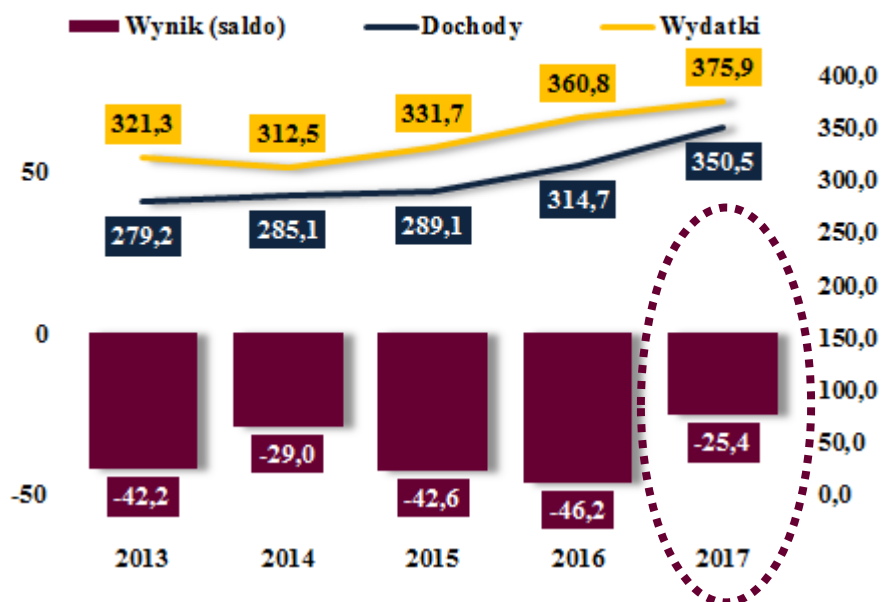
- Dalszy wzrost portfela papierów skarbowych
- Zmniejszenie niedopasowania walutowego
- Finansowania długoterminowe bez większych zmian
- Silny wzrost wartości rynkowej banków notowanych na GPW

Tempo wzrostu PKB (Q/Q-4)

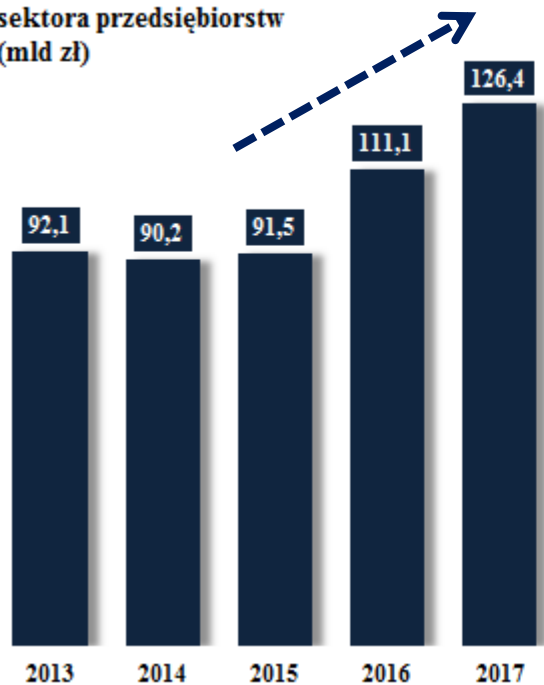

- Znaczne przyspieszenie tempa wzrostu polskiej gospodarki
- Dobra sytuacja sektora przedsiębiorstw
- Dalsza poprawa na rynku pracy (stopa bezrobocia najniższa od 25 lat)
- Poprawa nastrojów konsumentów i przedsiębiorstw (rekordowy poziom wskaźnika ufności konsumentów)
- Sytuacja sektora finansów publicznych pozostaje stabilna
- Powrót zjawisk inflacyjnych
- Wzrost inwestycji i cen na rynku mieszkaniowym
- Sytuacja na rynkach finansowych pozostaje relatywnie stabilna
 - parametry polityki pieniężnej na niezmiennym poziomie
 - stabilizacja stóp na rynku międzybankowym
 - obniżenie rentowności papierów skarbowych
 - umocnienie złotego względem walut głównych
 - silny wzrost indeksów na GPW

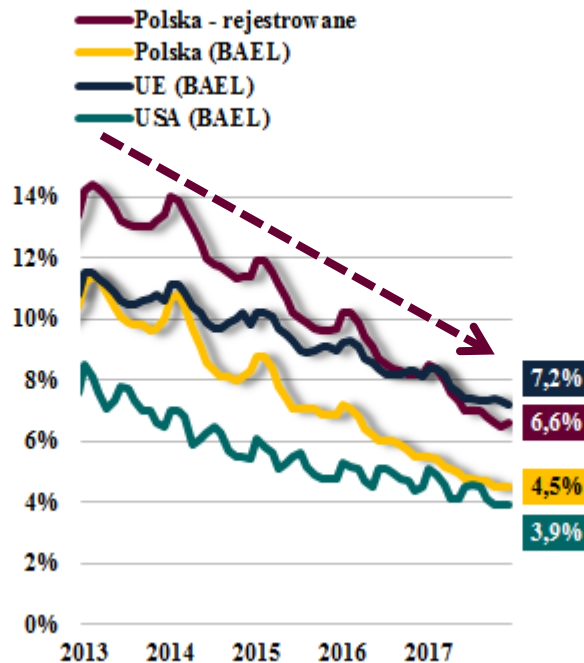
Wykonanie budżetu państwa (mld zł)

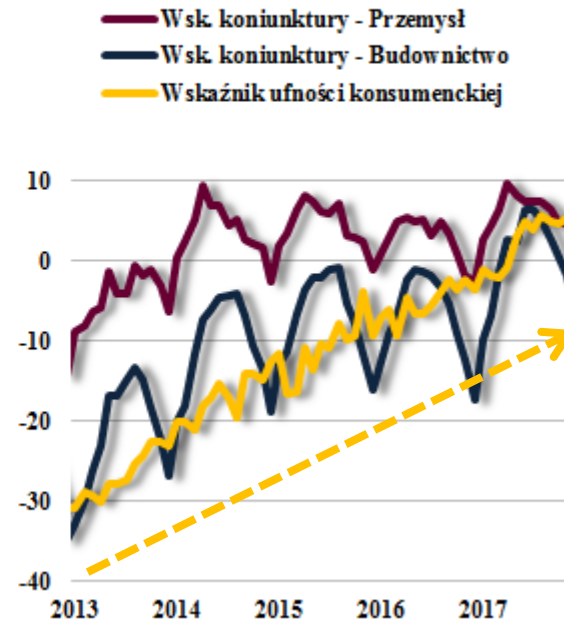
Wynik finansowy netto sektora przedsiębiorstw (mld zł)

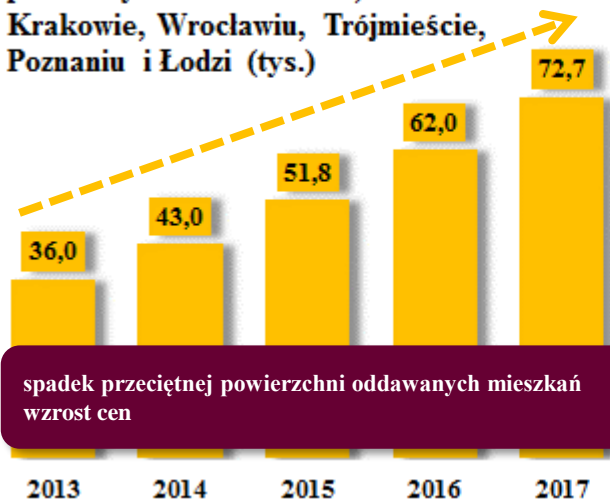
Rynek pracy

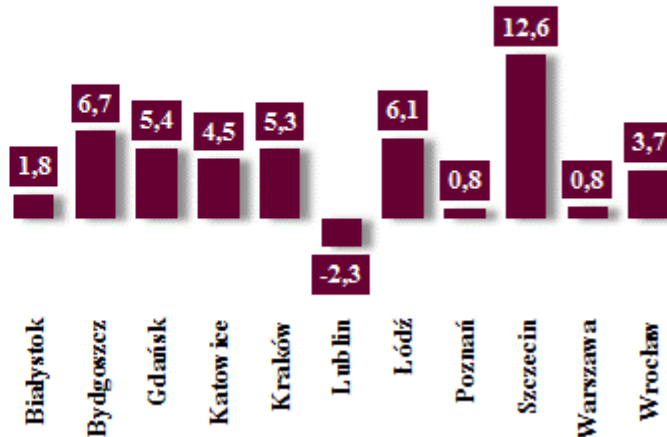
Koniunktura i nastroje konsumentów

Sprzedaż mieszkań na rynku pierwotnym w Warszawie, Krakowie, Wrocławiu, Trójmieście, Poznaniu i Łodzi (tys.)

Zmiana cen transakcyjnych (%) na rynku pierwotnym IV kw. 2017 vs. IV kw. 2016

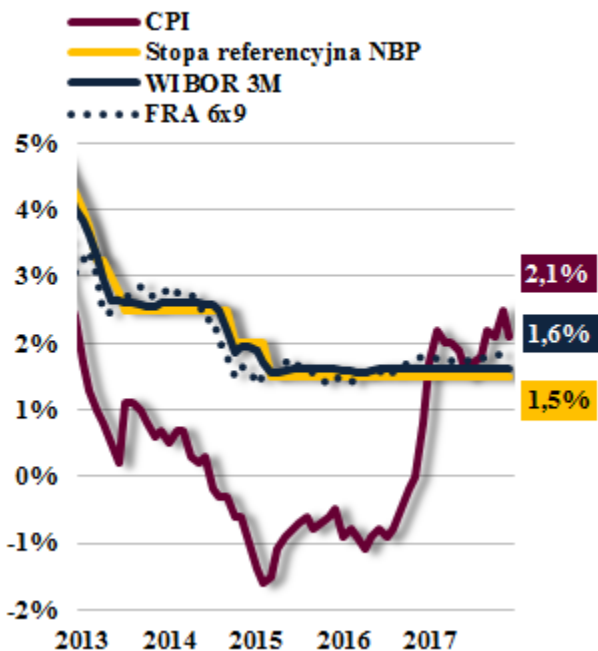

Budownictwo mieszkaniowe

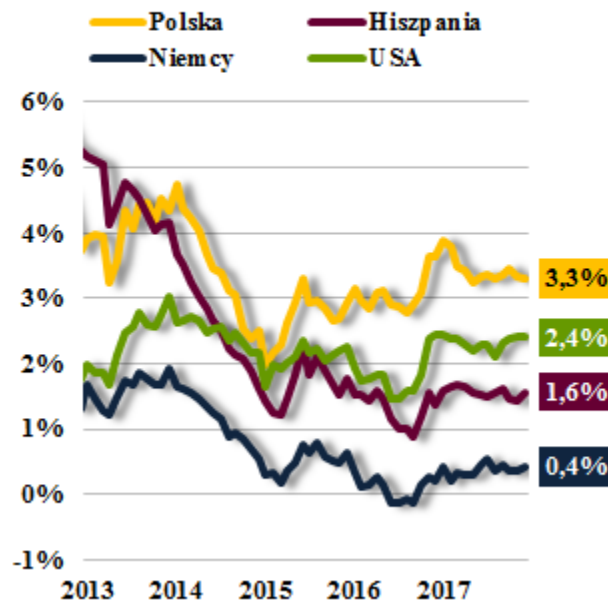
- Mieszkania oddane do użytku +9,2%
- Mieszkania, których budowę rozpoczęto +18,5%
- Pozwolenia na budowę +18,2%

spadek przeciętnej powierzchni oddawanych mieszkań
wzrost cen

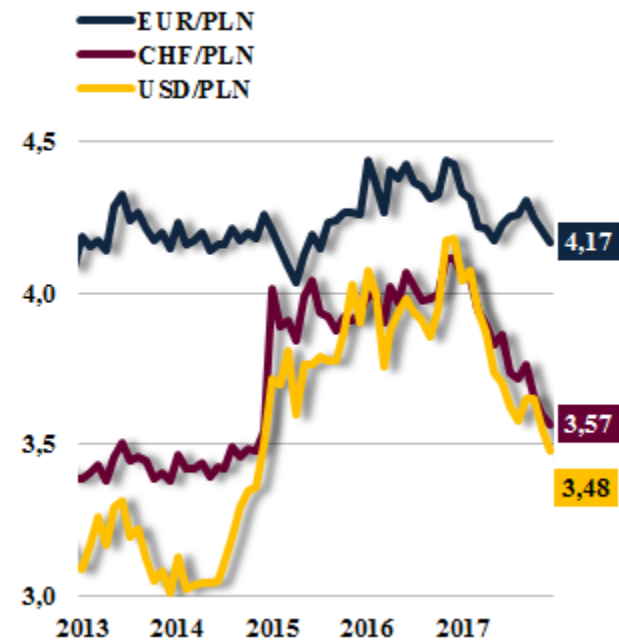
Inflacja, Stopy procentowe

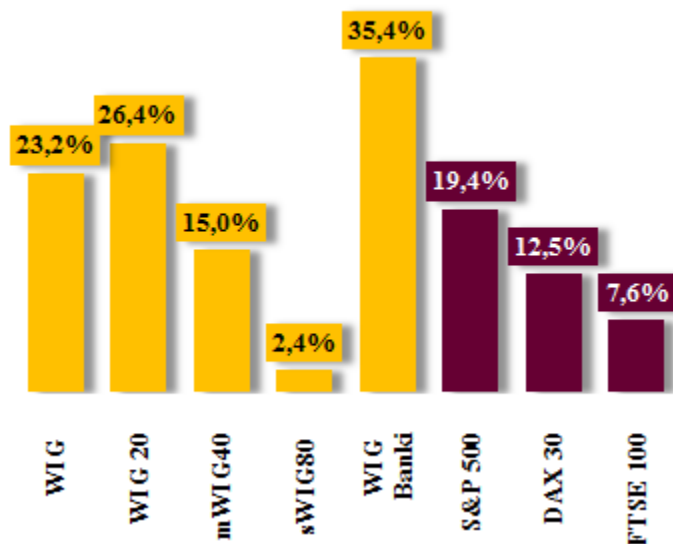
Rentowność obligacji skarbowych (10-letnich)

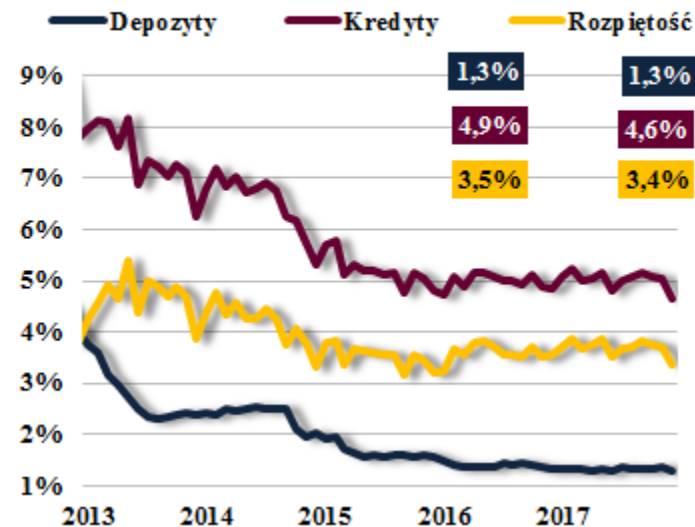
Kursy walut (średni w NBP)

Zmiana indeksów w 2017

Oprocentowanie depozytów i kredytów (ujęcie OPN)

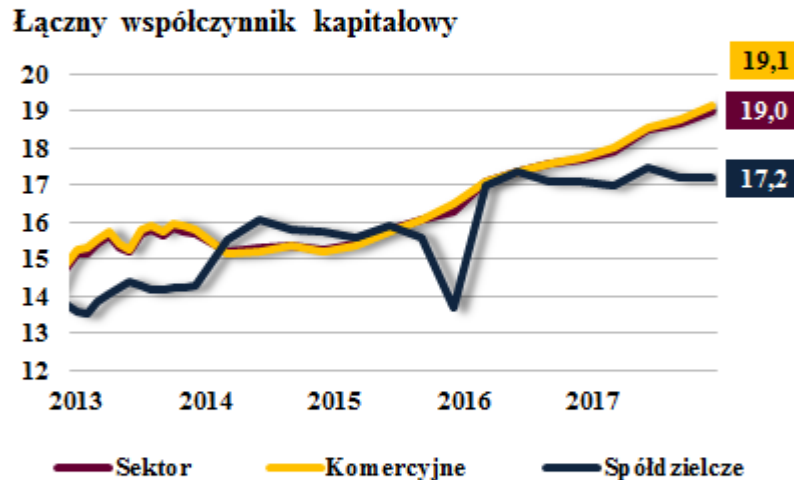
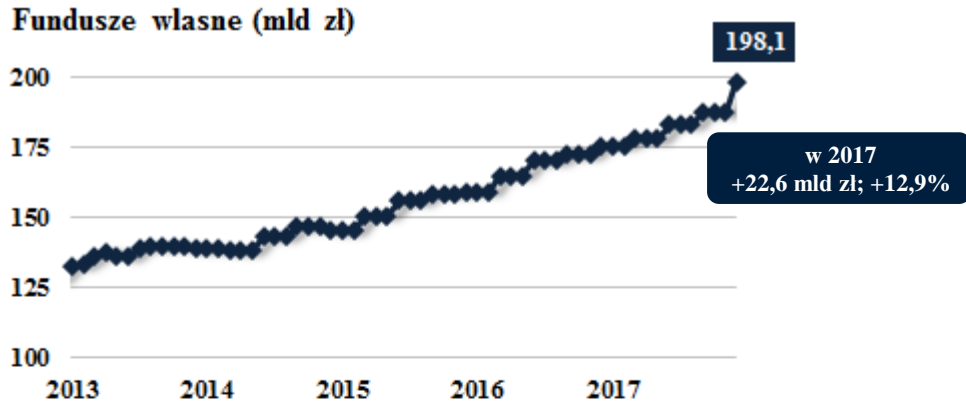

GD	6,0%
Mieszkaniowe	4,4%
Konsumpcyjne	7,3%
Przedsiębiorstwa	3,7%

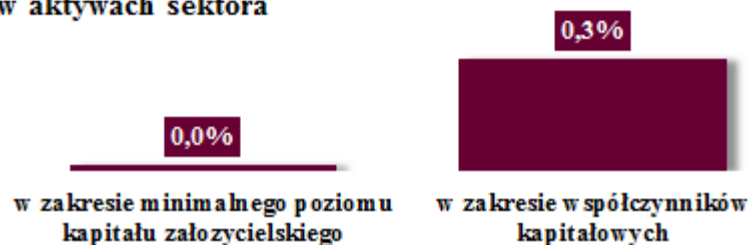
GD	1,5%
Przedsiębiorstwa	1,2%

Wzrost bazy kapitałowej i poprawa miar adekwatności kapitałowej

Ograniczona liczba banków niespełniających wymagań regulacyjnych

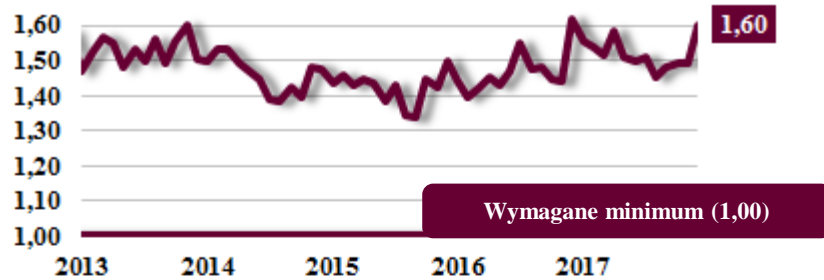
Udział banków niespełniających wymagań regulacyjnych w aktywach sektora

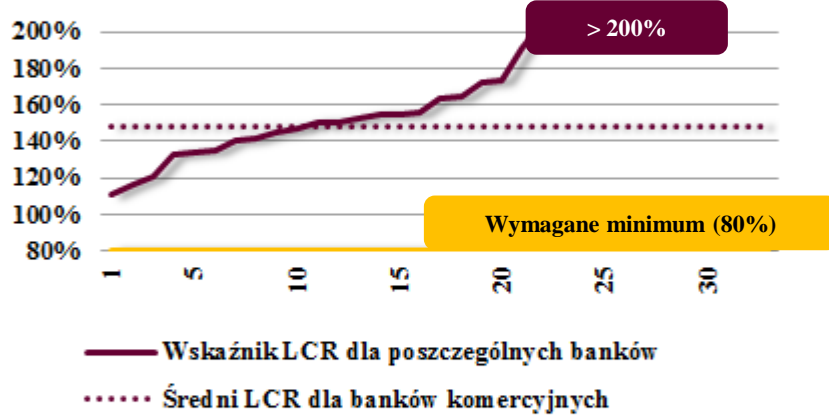
- Wzrost funduszy własnych
- Ograniczony wzrost łącznej kwoty ekspozycji na ryzyko
- Wzrost współczynników Tier I i TCR
- Tylko 4 małe banki spółdzielcze nie spełniały wymagań regulacyjnych
- Stale zalecane utrzymanie mocnej bazy kapitałowej, a w przypadku niektórych banków jej dalsze wzmocnienie. Wzmocnieniu bazy kapitałowej służy m.in.:
 - zalecenia w sprawie polityki dywidendowej banków
 - aktualizacja zaleceń w sprawie dodatkowego wymogu kapitałowego na pokrycie ryzyka związanego z portfelem walutowych kredytów dla gospodarstw domowych zabezpieczonych hipotecznie
 - podwyższenie od grudnia 2017 wagi ryzyka do 150% dla walutowych kredytów mieszkaniowych
 - podniesienie od stycznia 2018 bufora zabezpieczającego do 1,875%
 - nałożenie od stycznia 2018 bufora ryzyka systemowego w wysokości 3% z zastosowaniem do wszystkich ekspozycji na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej

Sytuacja w zakresie bieżącej płynności pozostaje zadowalająca Utrzymuje się nadwyżka depozytów nad kredytami

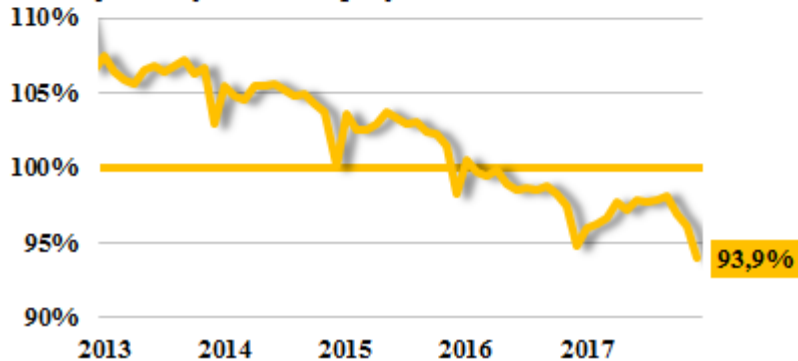
Współczynnik płynności krótkoterminowej

Rozkład banków komercyjnych względem LCR

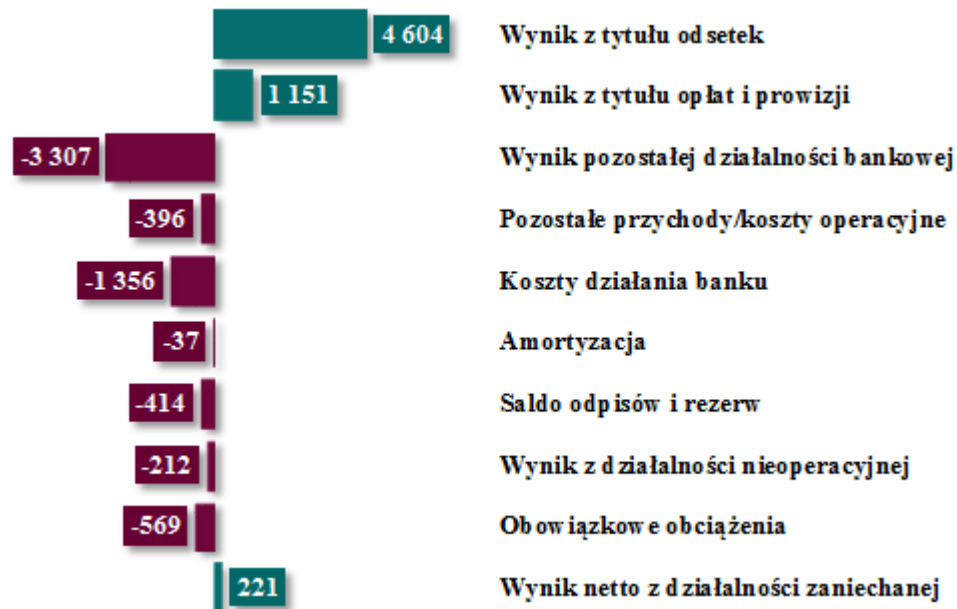
Relacja kredytów do depozytów

- Wszystkie banki spełniały normę LCR
- Zadowalające przestrzeganie Uchwały KNF nr 386/2008
 - podstawowe miary płynności względnie stabilne i na odpowiednich poziomach
 - niewielka liczba banków (o marginalnym udziale w aktywach sektora) naruszających postanowienia Uchwały
- Utrzymuje się stan nadwyżki depozytów sektora niefinansowego nad kredytami udzielonymi temu sektorowi
- Pomimo zadowalającej sytuacji w zakresie bieżącej płynności, stale zalecane są działania zmierzające do wzrostu stabilności źródeł finansowania

Gdyby nie zawyżona baza z 2016 wynik 2017 byłby znacząco wyższy niż w 2016

Wynik finansowy netto 2016 – 13 914 mln zł

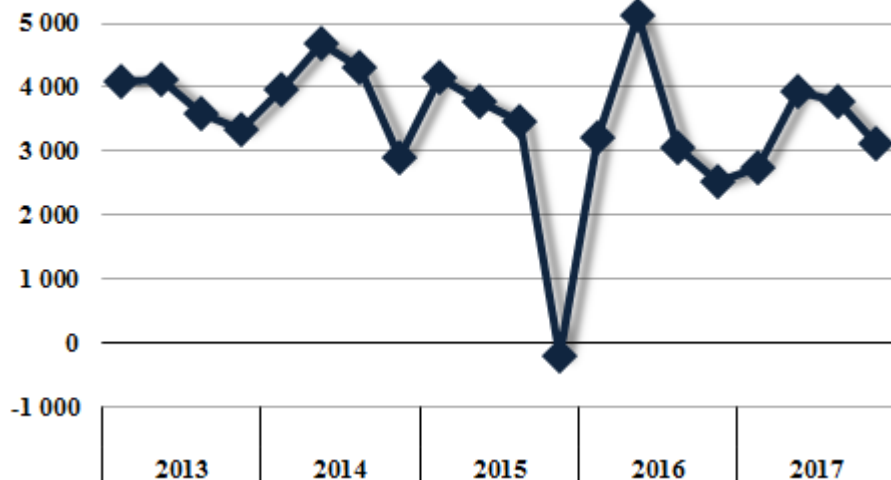

Wynik finansowy netto 2017 – 13 600 mln zł

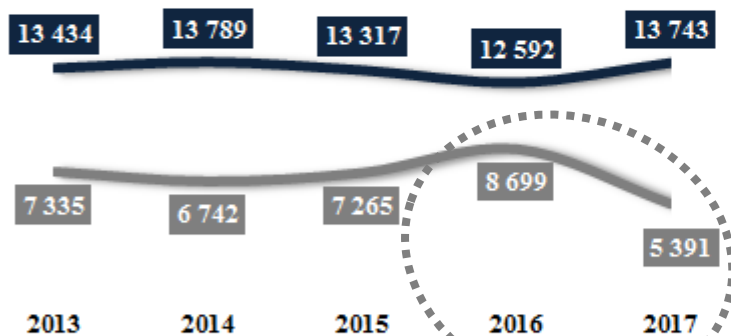
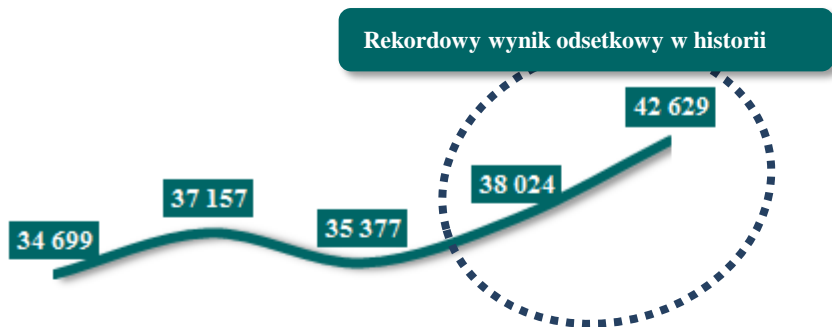
-314 mln zł; -2,3%

- Nieznaczny spadek wyników finansowych sektora bankowego
 - znaczna poprawa w obszarze wyniku odsetkowego oraz wyniku z tytułu opłat i prowizji
 - pogorszenie w obszarze pozostałego wyniku działalności bankowej, salda pozostałych przychodów i kosztów operacyjnych oraz salda odpisów i rezerw, wzrost kosztów działania
- Obniżenie wyników było konsekwencją sprzedaży w 2016 udziałów w VISA Europe oraz dodatkowego miesiąca objętego podatkiem od aktywów. Gdyby nie te zdarzenia to wynik 2017 byłby znacznie wyższy od osiągniętego w 2016 (o około 20%)
- Obniżenie wyników odnotowano w 177 podmiotach (skupiających 66,8% aktywów sektora)
- 18 podmiotów wykazało stratę (w łącznej wysokości 839 mln zł; ich udział w aktywach wynosił 4,0%)

Kwartalny wynik finansowy netto (mln zł)

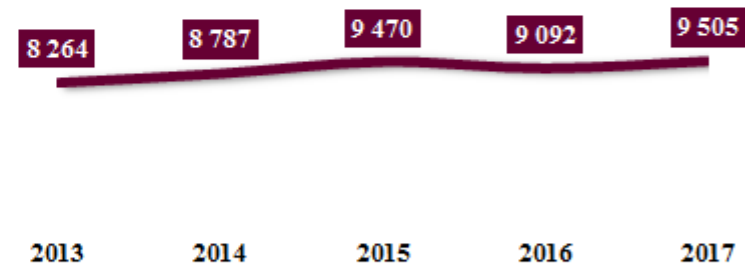
DOCHODY

Spadek spowodowany wysoką bazą 2016 (sprzedaż VISA EUROPE)

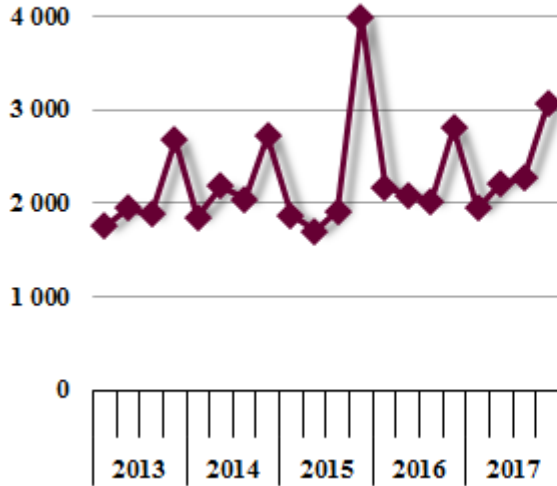
Wynik od setkowy	+4 604; +12,1%
Wynik z tytułu opłat i prowizji	+1 151; +9,1%
Pozostały wynik działalności bankowej	-3 307; -38,0%

KOSZTY

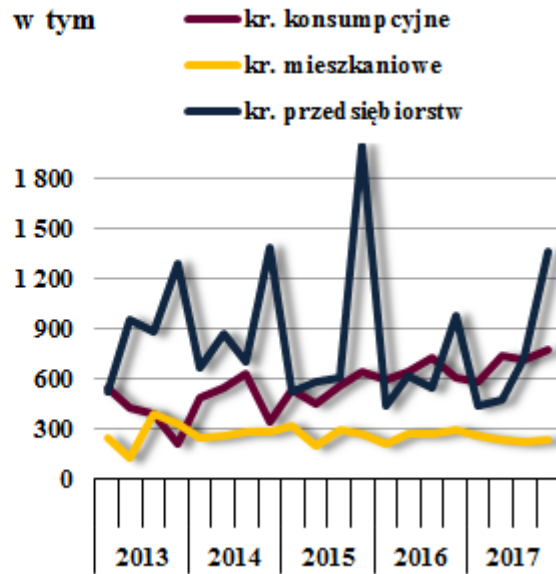

Koszty działania i amortyzacja	+1 356; +4,3%
Saldo odpisów i rezerw	+414; +4,5%

Kwartalne saldo odpisów i rezerw (mln zł)

w tym

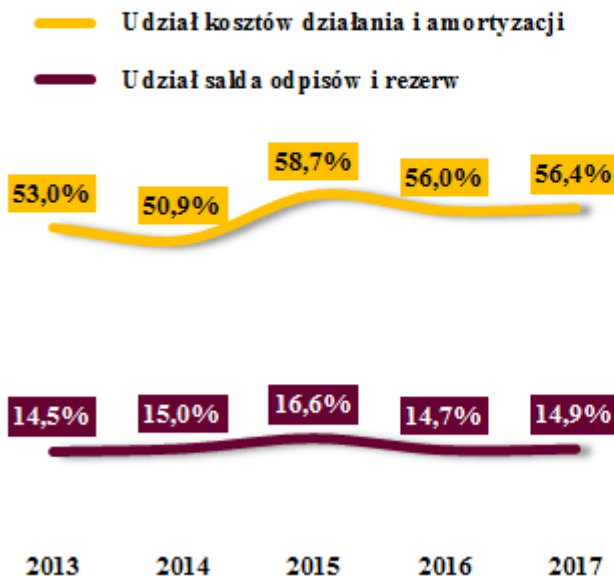

Saldo odpisów i rezerw

- wzrost odpisów z tytułu kredytów dla przedsiębiorstw, kredytów konsumpcyjnych, pozostałych kredytów dla gospodarstw domowych oraz odpisów z tytułu aktywów finansowych, jak też obniżenie wyniku z tytułu IBNR
- zmniejszenie salda odpisów z tytułu kredytów mieszkaniowych oraz z tytułu rezerw

- Wzrost marży odsetkowej, ale nieznaczne pogorszenie pozostałych głównych miar efektywności działania

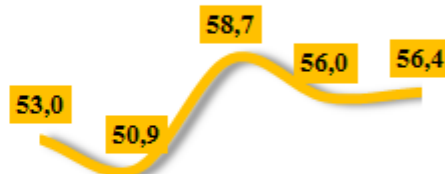
Udział kosztów i odpisów w wyniku działalności bankowej oraz pozostałych przychodach i kosztach

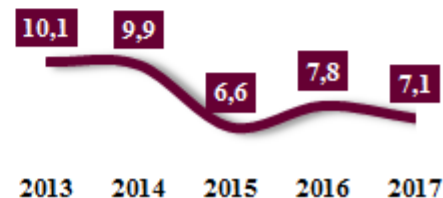
Marża odsetkowa

Koszty/dochody

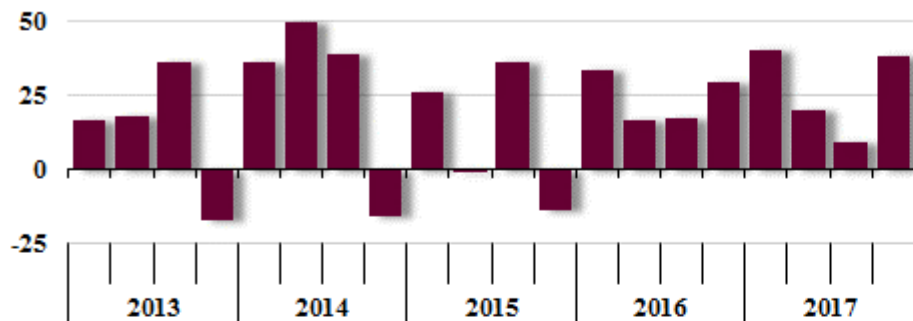

Zwrot na kapitale

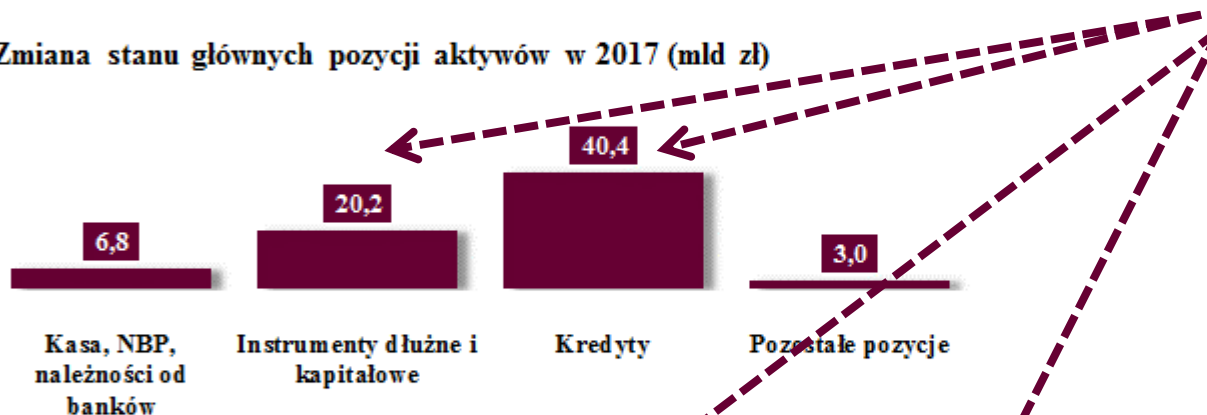
Kwartalna zmiana stanu sumy bilansowej (mld zł)

Zmiana sumy bilansowej skorygowana + 70,4 mld zł; + 4,1%
+ 107,2 mld zł; + 6,4%

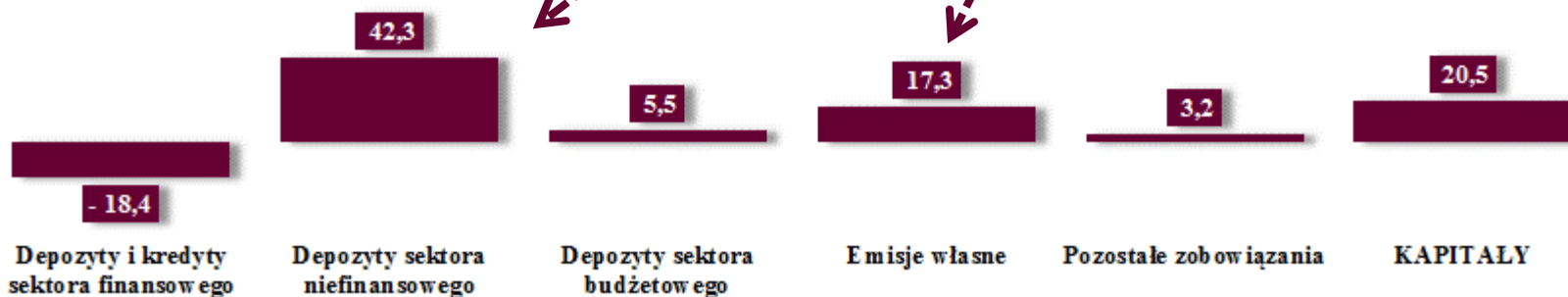

- Wzrost sumy bilansowej w ujęciu nominalnym przyrost był niższy niż w 2016, co wynikało z umocnienia złotego względem walut głównych, a w ujęciu skorygowanym wyższy niż w 2016
- Głównymi obszarami wzrostu po stronie aktywów były kredyty dla sektora niefinansowego oraz portfel instrumentów dłużnych, a po stronie zobowiązań depozyty sektora niefinansowego oraz emisje własne

Zmiana stanu głównych pozycji aktywów w 2017 (mld zł)

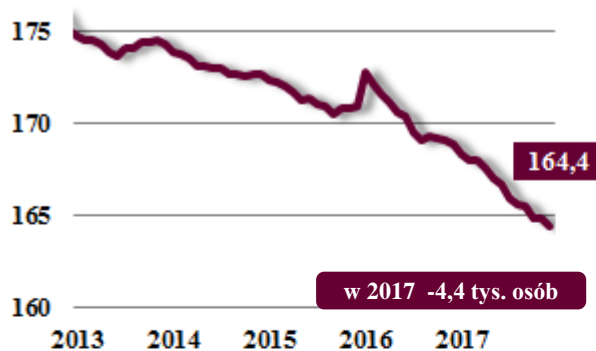

Zmiana stanu źródeł finansowania w 2017 (mld zł)

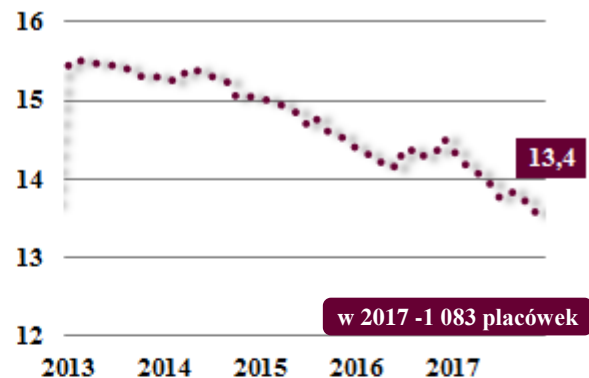

Wzrost udziału inwestorów krajowych w aktywach sektora powyżej 50%

Zatrudnienie (tys. osób)

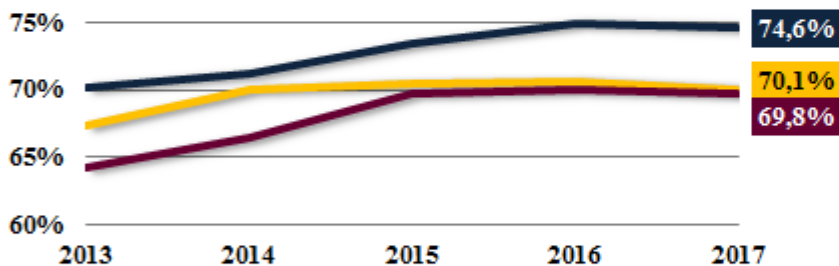

Liczba placówek (tys.)

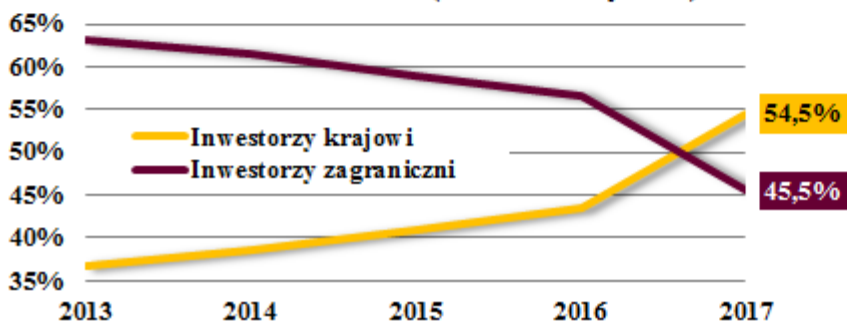

Udział 10-ciu największych banków w sektorze

— Aktywa — Kredyty — Depozyty

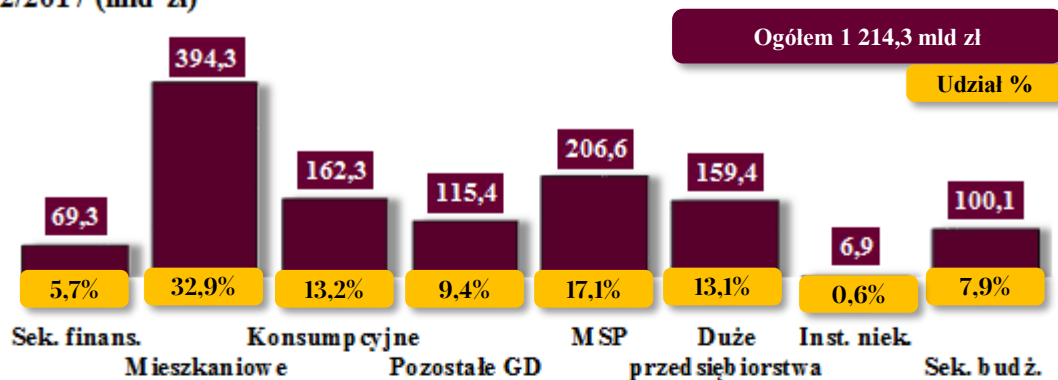
Struktura własnościowa (udział w aktywach)

Przejęcie Pekao przez PZU i PFR spowodowało wzrost udziału inwestorów krajowych > 50%

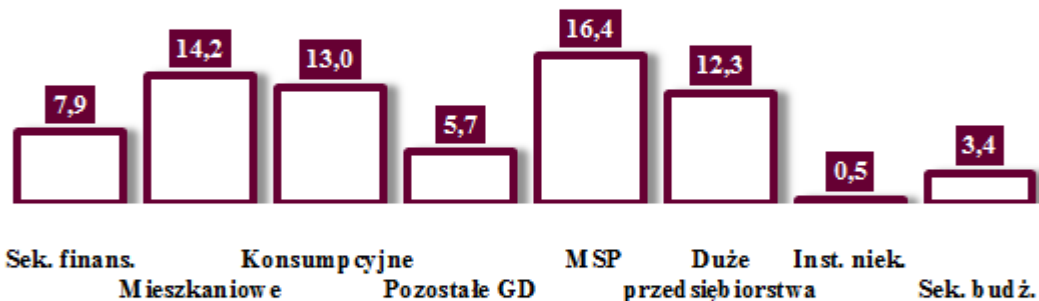
- Kontynuacja procesu optymalizacji zatrudnienia i sieci sprzedaży oraz rozwoju bankowości elektronicznej prowadząca do stopniowej redukcji zatrudnienia i sieci sprzedaży
- Koncentracja bez większych zmian
- Zasadnicza zmiana struktury własnościowej sektora bankowego – na koniec czerwca br. po raz pierwszy od 1999 udział inwestorów krajowych w aktywach sektora bankowego był wyższy od udziału inwestorów zagranicznych (dzięki sfinalizowaniu przejęcia kontroli nad Bankiem Pekao przez PZU i PFR)

Struktura portfela kredytowego 12/2017 (mld zł)

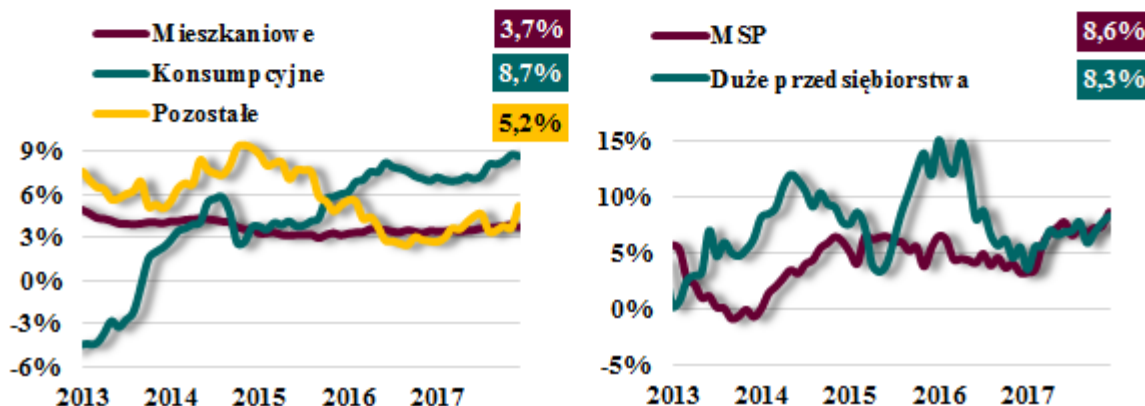

- W 2017 odnotowano przyspieszenie tempa wzrostu akcji kredytowej, a odnotowany przyrost akcji kredytowej (skorygowany o zmiany kursów walut) był wyższy niż w 2016
- Głównym obszarem przyrostu były kredyty dla gospodarstw domowych i przedsiębiorstw, a w mniejszym stopniu kredyty dla sektora finansowego
- Tempo wzrostu kredytów dla sektora niefinansowego uległo przyspieszeniu, we wszystkich głównych kategoriach kredytów dla gospodarstw domowych (kredytów mieszkaniowych, konsumpcyjnych, pozostałych), jak i kredytów dla przedsiębiorstw
- Stabilnemu rozwojowi akcji kredytowej sprzyjało przyspieszenie tempa wzrostu gospodarki, dalsza poprawa sytuacji na rynku pracy i nastrojów konsumentów, dobra sytuacja finansowa sektora przedsiębiorstw, rekordowo niskie stopy procentowe oraz stabilna jakość portfela kredytowego

Zmiana stanu w 2017 (mld zł) skorygowana o zmiany kursów walut

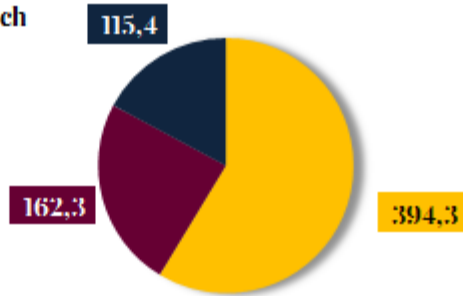

Roczne tempo wzrostu (skorygowane)

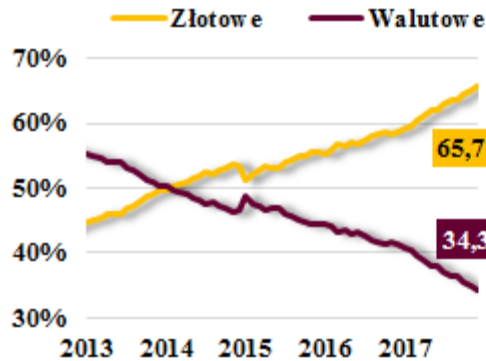

**Kredyty gospodarstw domowych
12/2017 (mld zł)**

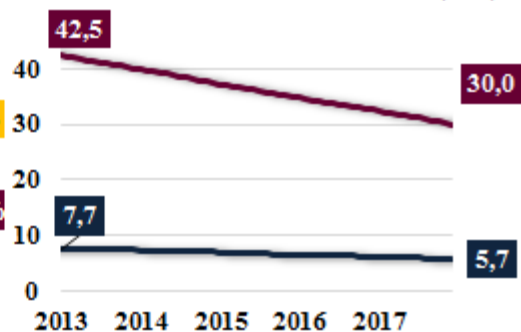
- Mieszkaniowe
- Konsumpcyjne
- Pozostałe

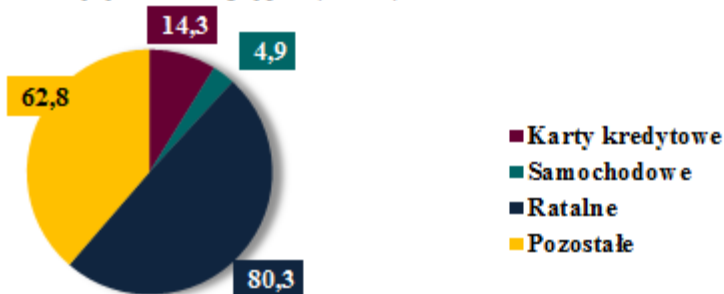
Kredyty mieszkaniowe

**Kredyty mieszkaniowe
w walucie oryginalnej**

Kredyty konsumpcyjne (mld zł)

Dane BIK

**Sprzedaż kredytów w 2017
(banki i SKOKi)**

Kredyty mieszkaniowe

- Liczba kredytów 204,4 tys. ; +4,9%
- Wartość kredytów 35,3 mld zł ; +11,1%

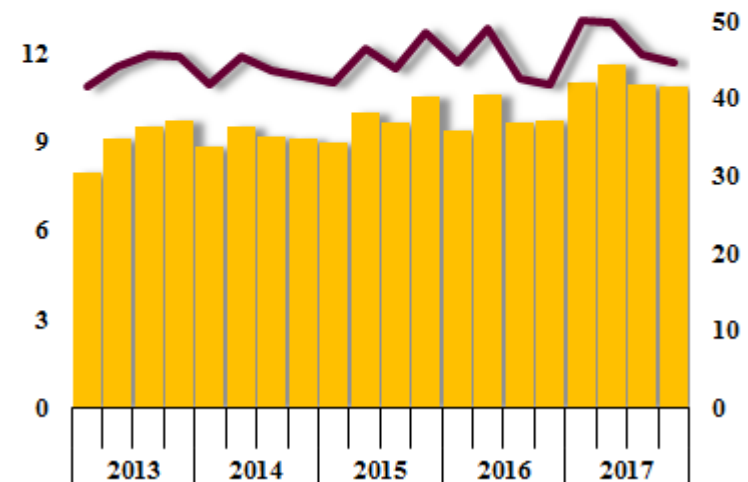
Kredyty gotówkowe i ratalne

- Liczba kredytów 7,2 mln ; +1,0%
- Wartość kredytów 78,7 mld zł ; +3,5%

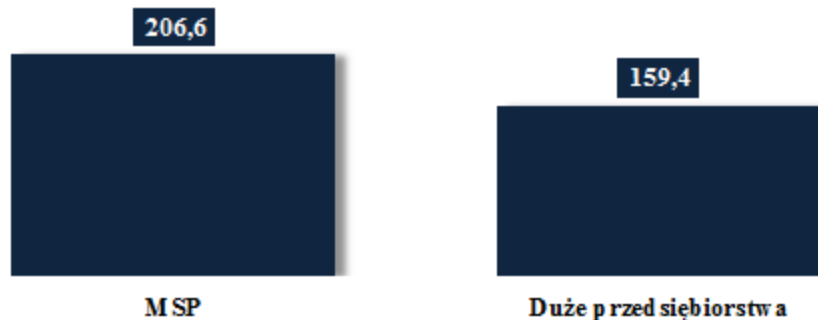
Dane AMRON

Kwartałna sprzedaż kredytów mieszkaniowych (banki)

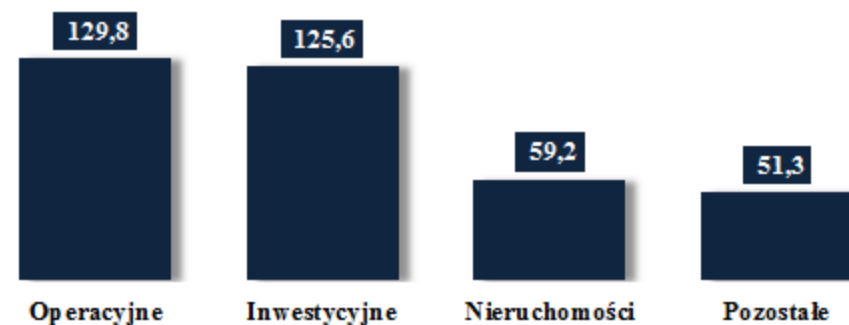
- Wartość udzielonych kredytów (mld zł) 44,6 mld zł ; +12,9%
- Liczba udzielonych kredytów (tys. sztuk) 190,6 tys. ; +6,9%

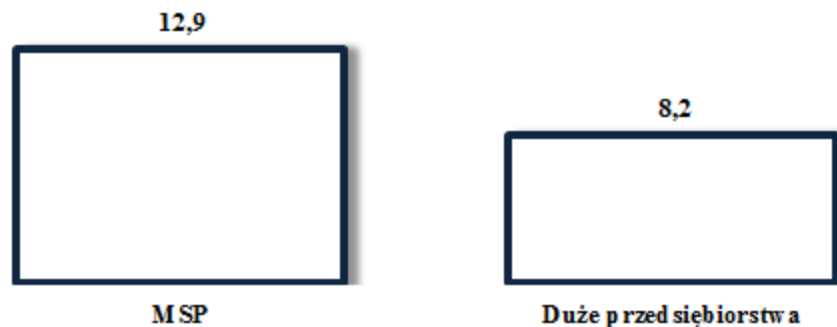
**Kredyty dla przedsiębiorstw wg stanu na 12/2017 (mld zł)
wg typu przedsiębiorstwa**

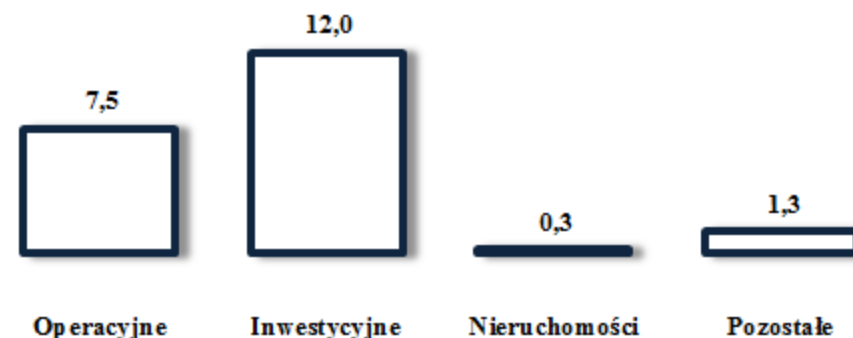
wg rodzaju kredytu

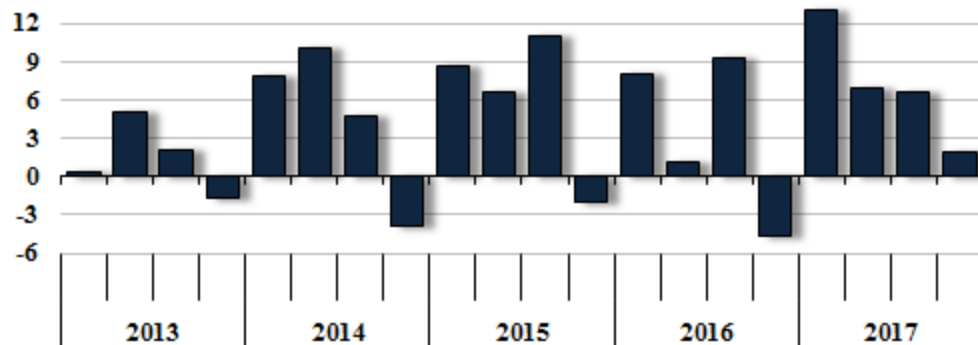
**Zmiana stanu kredytów dla przedsiębiorstw w 2017 (mld zł)
wg typu przedsiębiorstwa**

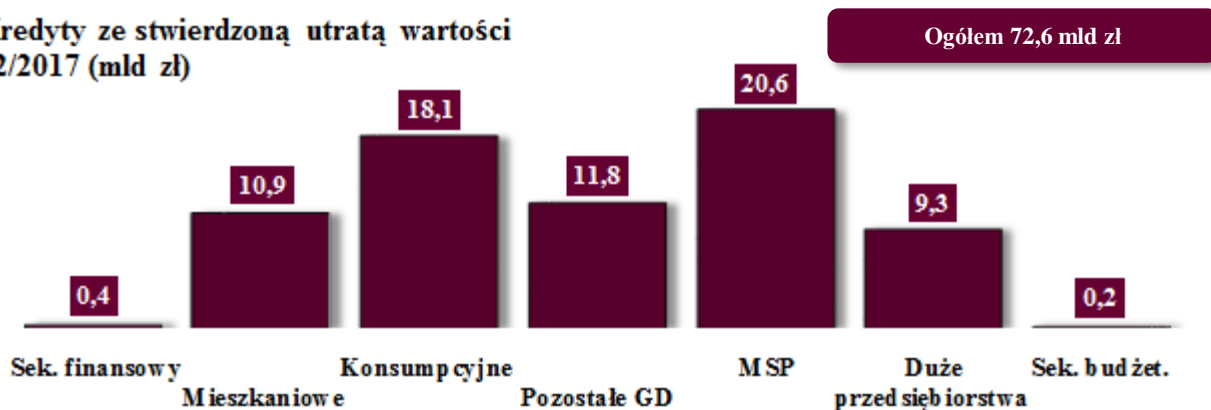
wg rodzaju kredytu

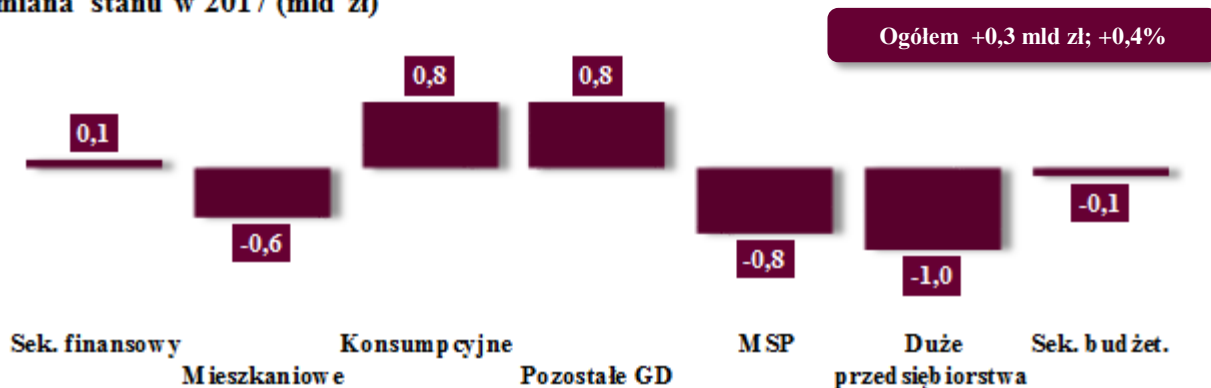
**Kwartalna zmiana stanu kredytów dla przedsiębiorstw
skorygowana o zmiany kursów walut (mld zł)**

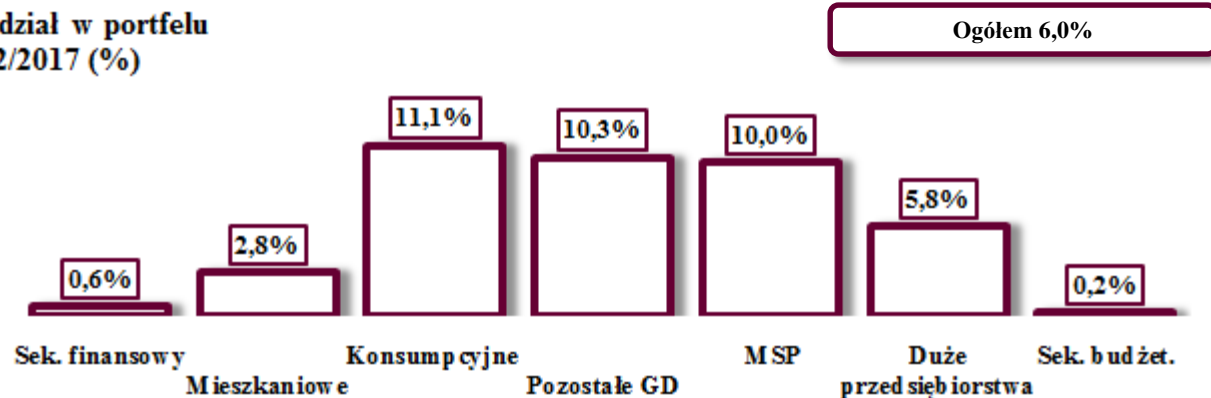
Kredyty ze stwierdzoną utratą wartości 12/2017 (mld zł)

Zmiana stanu w 2017 (mld zł)

Udział w portfolio 12/2017 (%)

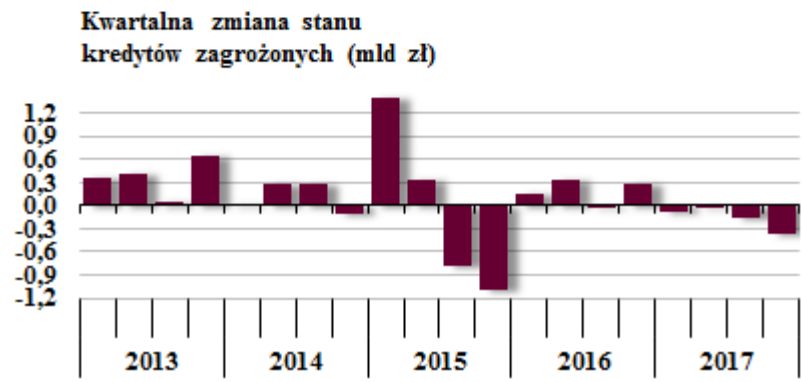
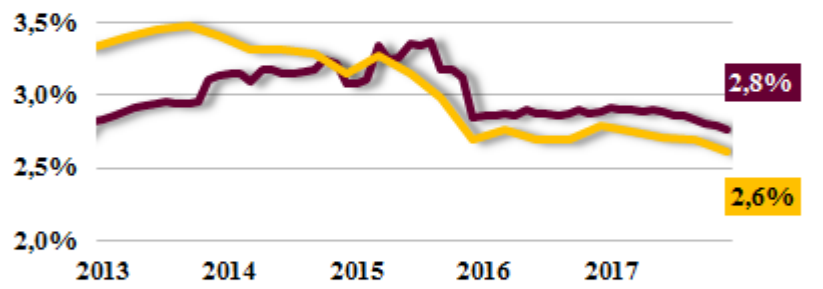
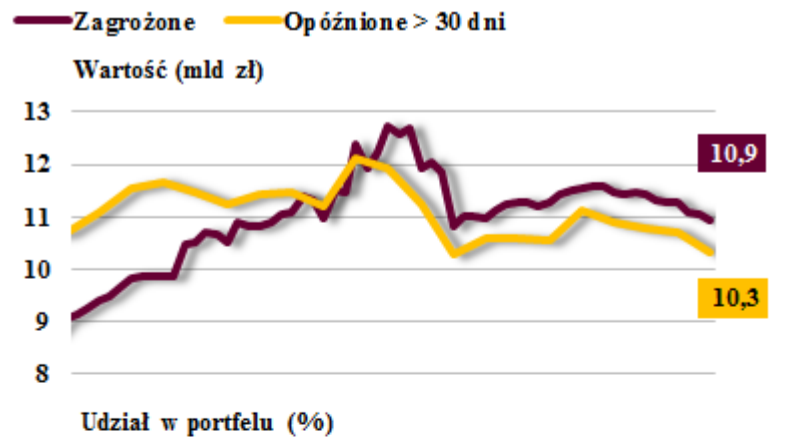
■ Nieznaczny spadek stanu kredytów ze stwierdzoną utratą wartości, w połączeniu z umiarkowanym wzrostem portfela kredytowego doprowadził do zmniejszenia udziału kredytów zagrożonych

Korzystny obraz po części wynikał ze zmiany zasad rachunkowości w jednym z banków, skutkującym wyłączeniem z kategorii zagrożone części portfela kredytowego, umocnienia złotego względem CHF oraz sprzedaży części portfela „złych kredytów” oraz przyspieszenia tempa wzrostu kredytów

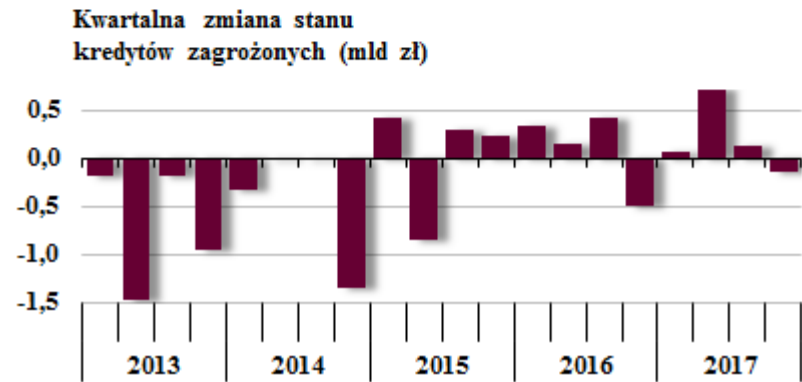
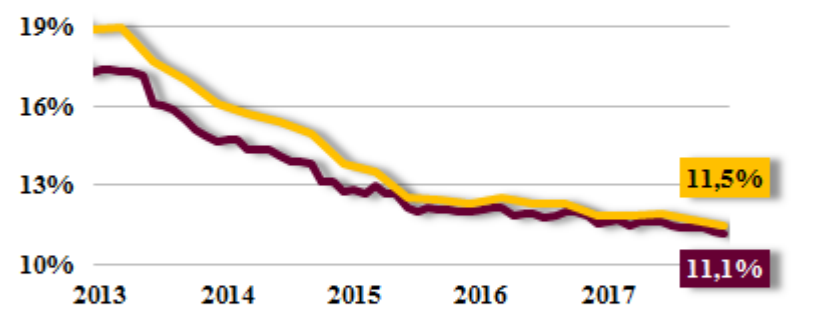
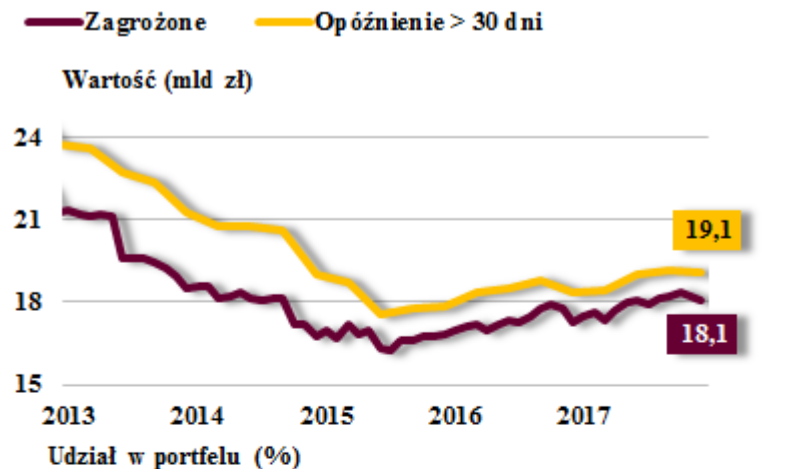
■ W obszarze kredytów dla MSP i dużych przedsiębiorstw oraz w portfolio kredytów mieszkaniowych odnotowano poprawę jakości. Natomiast w obszarze kredytów konsumpcyjnych oraz pozostałych kredytów dla gospodarstw domowych odnotowano wzrost stanu kredytów zagrożonych, choć ich udział w portfolio pozostał względnie stabilny (kredytów konsumpcyjnych uległ obniżeniu, a pozostałych kredytów dla gospodarstw domowych wzrósł)

■ Zadowalającą jakość portfela należy łączyć z utrzymującym się ożywieniem gospodarki, rekordowo niskimi stopami procentowymi, dokonaniem w poprzednich okresach pewnym zacieśnieniem polityki kredytowej oraz sprzedażą części portfela ze stwierdzoną utratą wartości. Silnym wsparciem dla części kredytobiorców jest też Program „Rodzina 500+”

Zagrożone -0,6 mld zł Opóźnione > 30 dni -0,8 mld zł

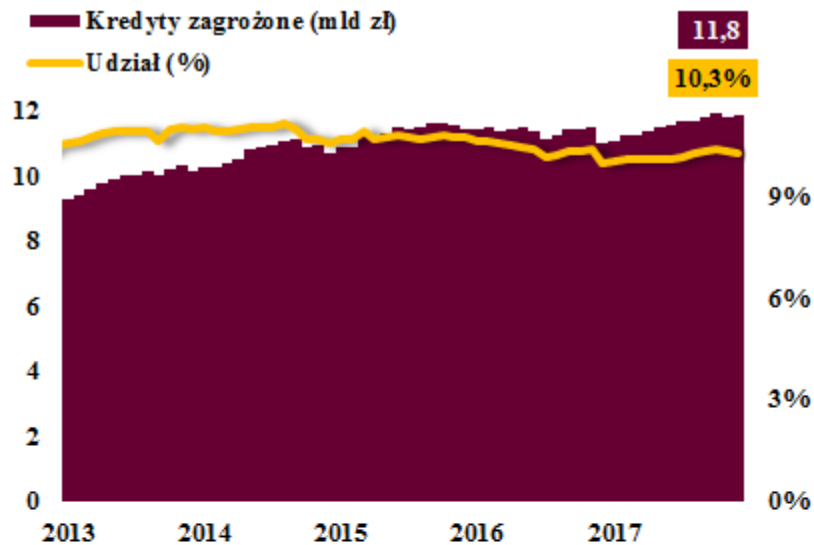

Zagrożone +0,8 mld zł Opóźnione > 30 dni +0,7 mld zł

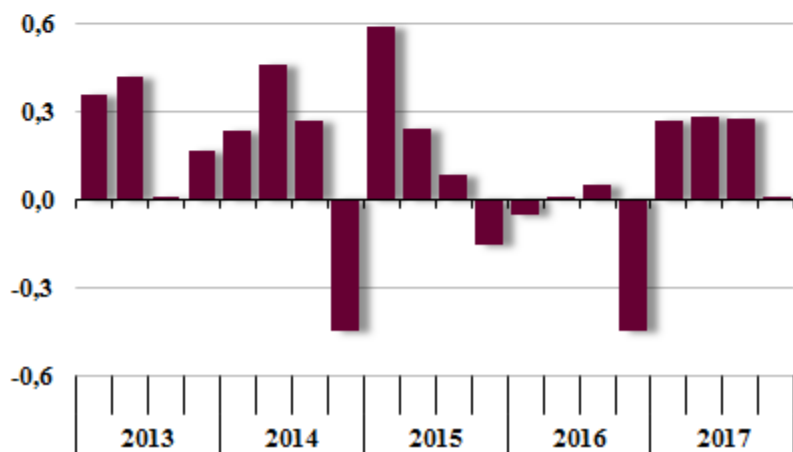

POZOSTAŁE GD - Pogorszenie

Zagrożone + 0,8 mld zł

Kwartalna zmiana stanu kredytów zagrożonych (mld zł)

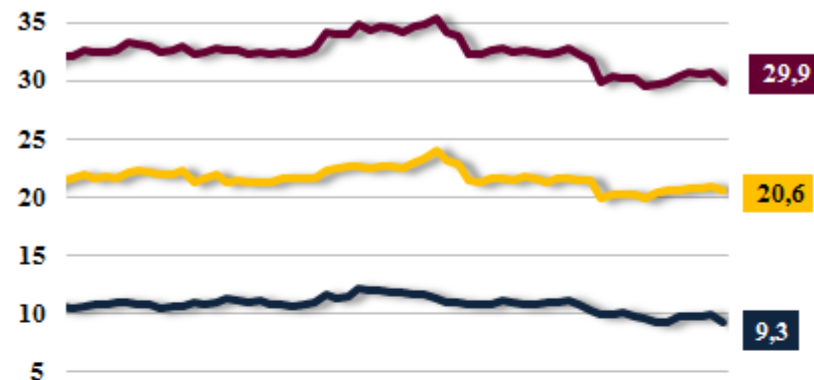

PRZEDSIĘBIORSTWA – Poprawa

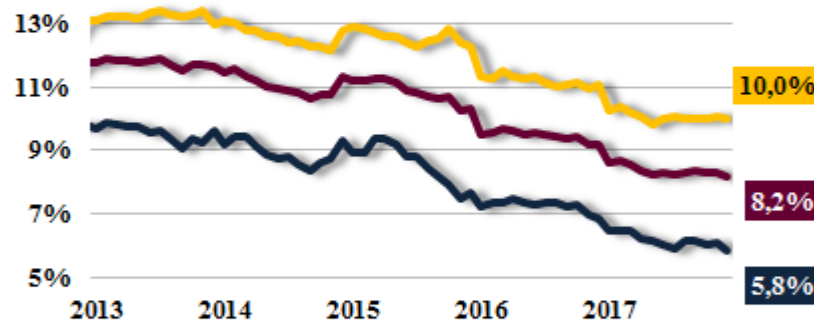
Zagrożone -1,9 mld zł (MSP -0,8 mld zł; DUŻE -1,0 mld zł)

Ogółem MSP Duże przedsiębiorstwa

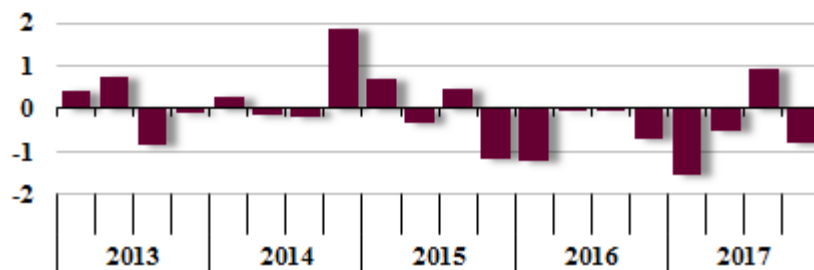
Kredyty zagrożone (mld zł)

Udział kredytów zagrożonych (%)

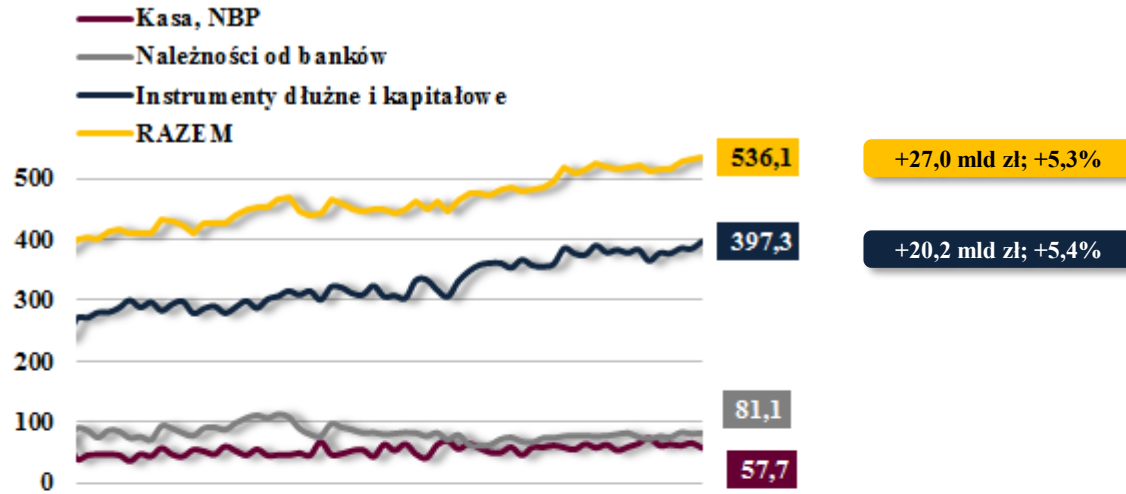

Kwartalna zmiana stanu kredytów zagrożonych (mld zł)

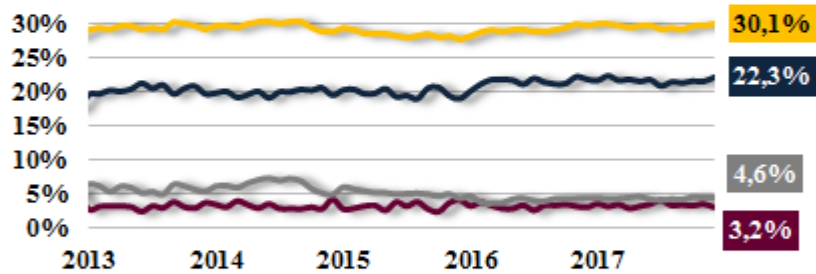

Umiarkowany wzrost najpłynniejszych aktywów

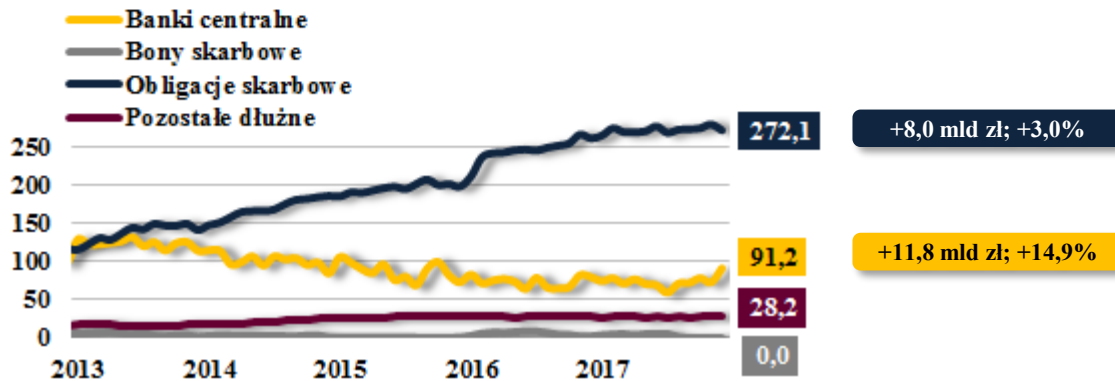
Wybrane aktywa płynne (mld zł)

udział w aktywach

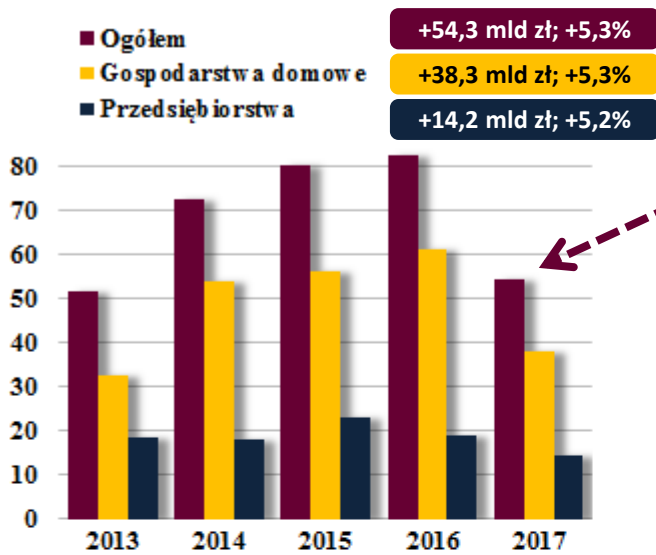
Struktura instrumentów dłużnych (mld zł)

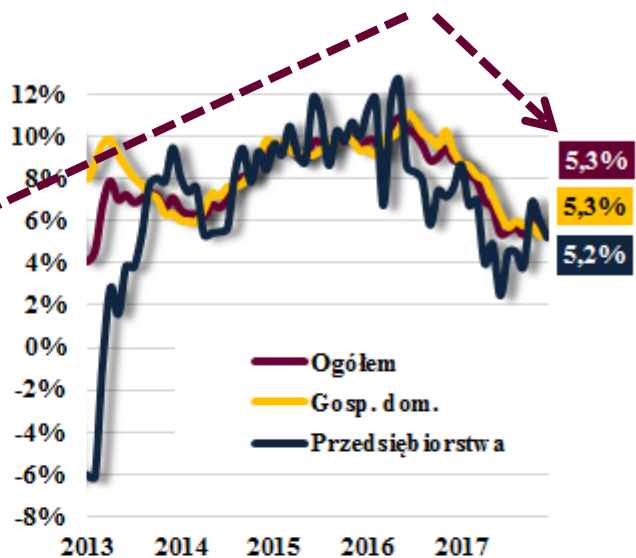
- Wzrost stanu najpłynniejszych aktywów, wywołany głównie przyrostem portfela bonów pieniężnych NBP i obligacji skarbowych (skala przyrostu papierów skarbowych znacznie niższa niż w 2016)
- Udział środków ulokowanych w najpłynniejszych aktywach bez większych zmian

Znaczne obniżenie tempa wzrostu depozytów sektora niefinansowego

Skorygowana zmiana stanu depozytów (mld zł)

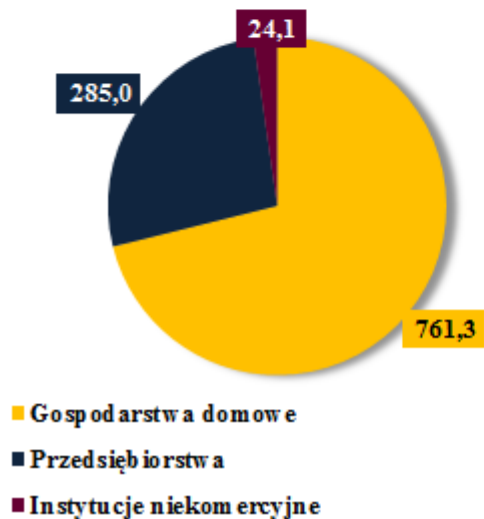

Roczne tempo wzrostu (skorygowane)

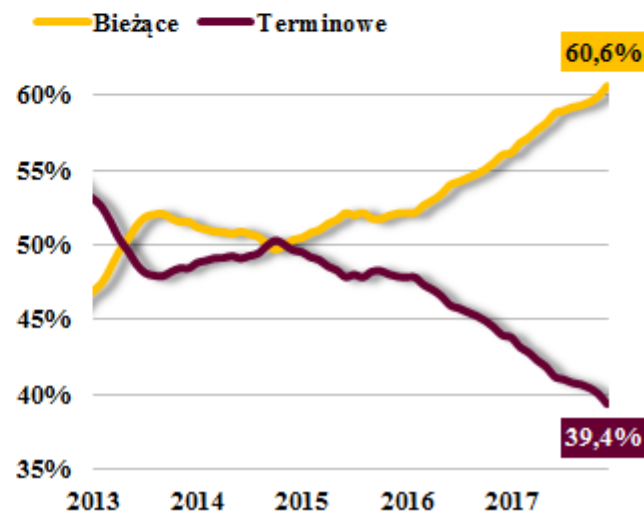

- Najniższy przyrost stanu depozytów sektora niefinansowego na przestrzeni ostatnich kilku lat.
- Dalszy wzrost udziału depozytów bieżących kosztem depozytów terminowych
- Rozwój bazy depozytowej pozostaje pod presją środowiska niskich stóp procentowych, co wpływa na zmniejszenie skłonności do oszczędzania w bankach. Dodatkową presję wywiera powrót zjawisk inflacyjnych, który powoduje że realne oprocentowanie depozytów stało się ujemne, co skłania część podmiotów do poszukiwania alternatywnych form oszczędzania i inwestycji

Struktura depozytów 12/2017 (mld zł)

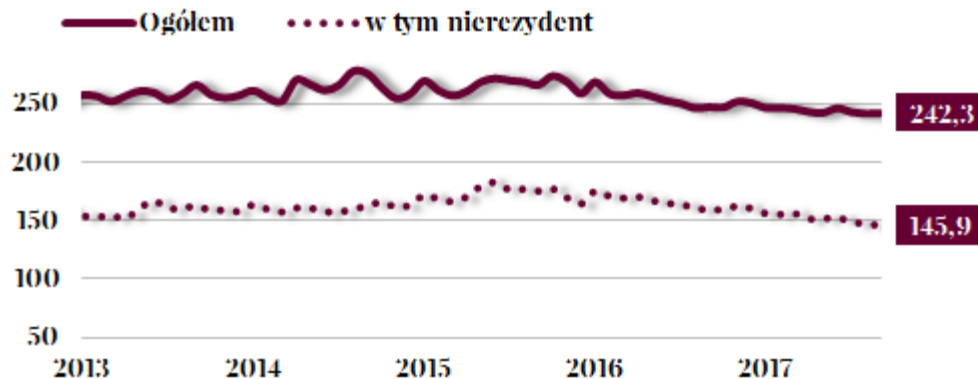
Struktura terminowa depozytów gospodarstw domowych

Silny wzrost emisji własnych, pozostałe pozycje bez większych zmian

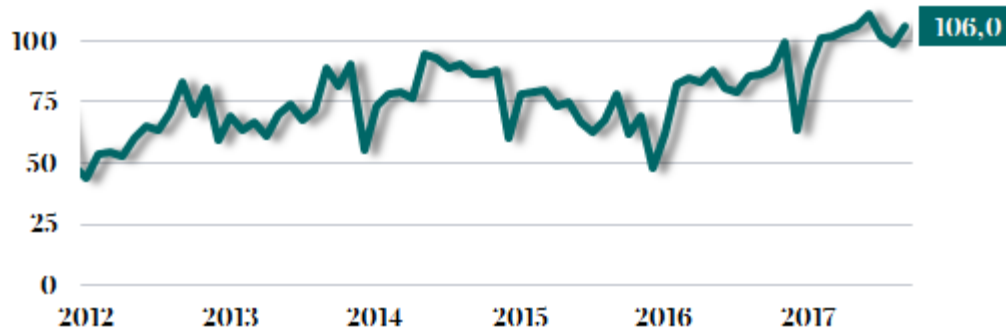
Depozyty sektora finansowego (mld zł)

-18,4 mld zł; -7,3%

Depozyty sektora budżetowego (mld zł)

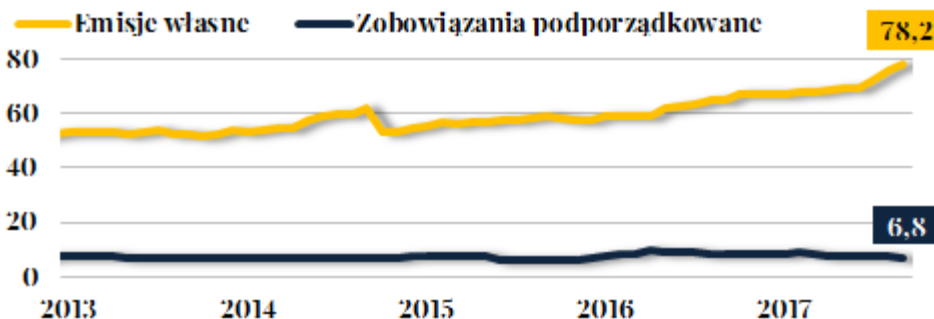
+5,5 mld zł; +8,6%

Emisje własne
i zobowiązania podporządkowane (mld zł)

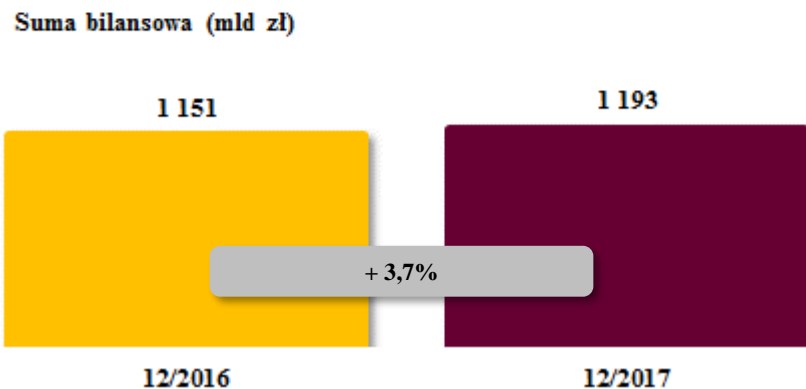
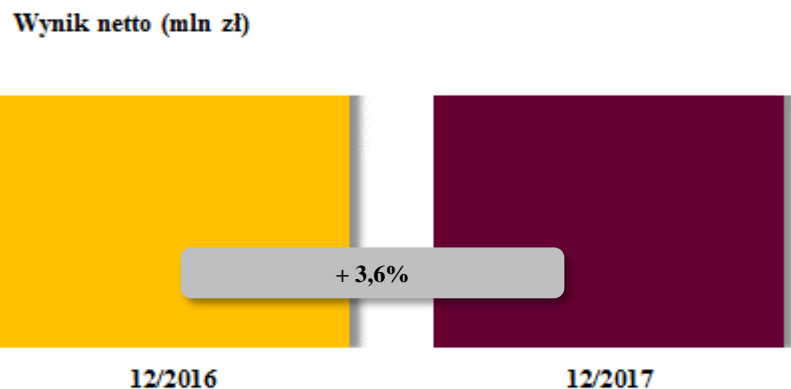
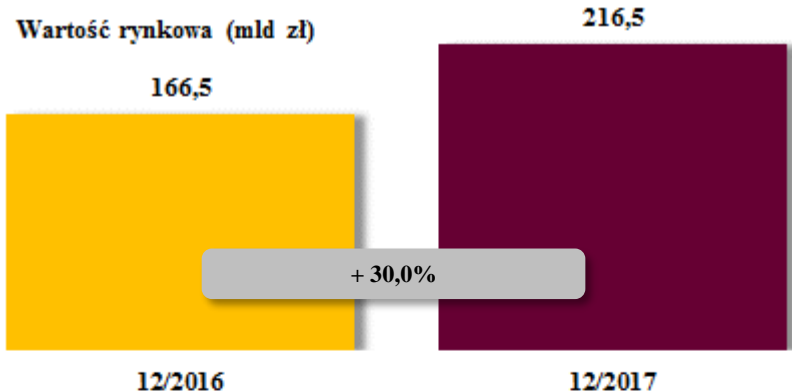
+17,3 mld zł; +25,8%

-0,8 mld zł; -9,2%

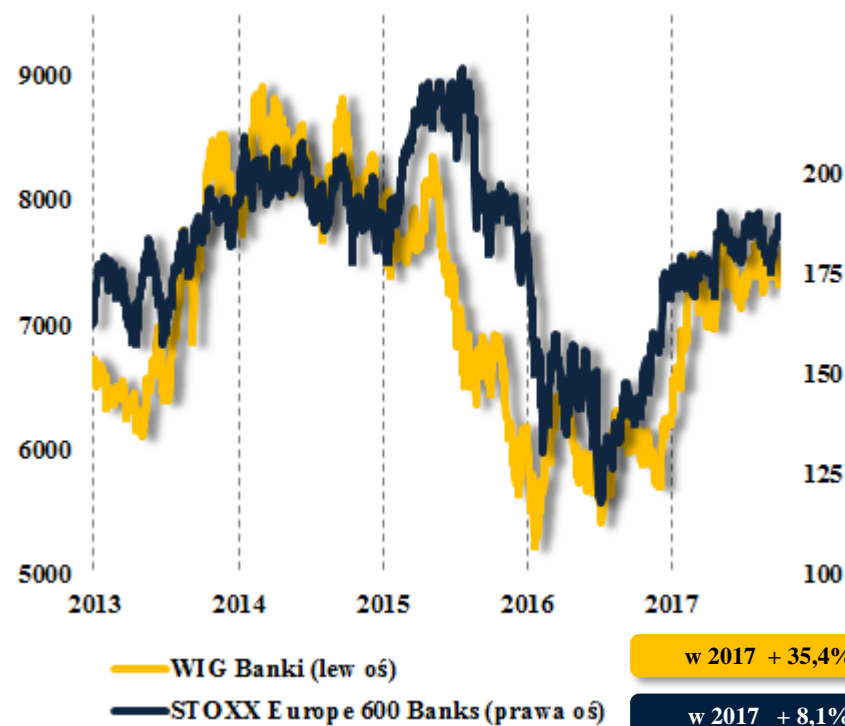

- Zmniejszenie stanu depozytów oraz kredytów sektora finansowego, które w znacznym stopniu wynikało z umocnienia złotego. W długim okresie stan tych środków pozostaje względnie stabilny, co w połączeniu ze wzrostem innych pozycji prowadzi do stopniowego zmniejszenia ich
- Okresowy wzrost zobowiązań wobec sektora budżetowego, ale rola tego źródła finansowania pozostaje ograniczona ze względu na jego ograniczoną wartość oraz silną koncentrację
- Silny wzrost stanu emisji własnych, głównie na skutek aktywności banków hipotecyjnych
- Stan pozostałych zobowiązań bez większych zmian

Wybrane dane polskich banków notowanych na GPW w Warszawie

WIG Banki i STOXX Europe 600 Banks

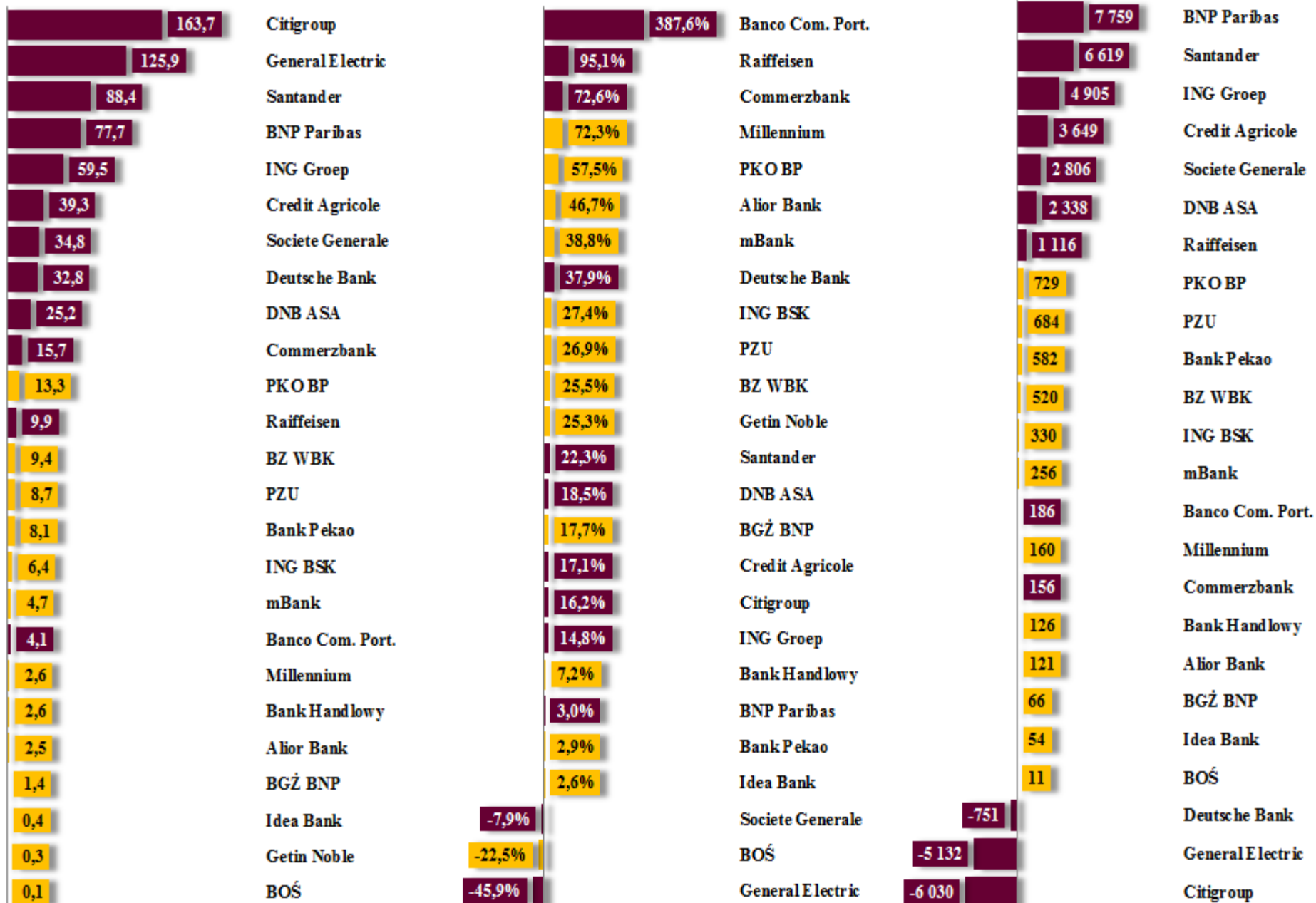

- Na koniec 2017 na GPW było notowanych 12 banków skupiających 67,4% aktywów sektora (w tym 8 z 10-ciu największych)
- W 2017 odnotowano silny wzrost wartości rynkowej polskich banków (WIG Banki wzrósł w znacznie większym stopniu niż STOXX Europe 600 Banks), a ich wycena pozostaje relatywnie korzystna na tle największych banków europejskich

Wartość rynkowa 12/2017
(mld EUR)

Zmiana wartości rynkowej
w 2017 w walucie lokalnej

Wynik finansowy netto 12/2017
(mln EUR)

Opracowanie:
Andrzej Kotowicz

Departament Bankowości Komercyjnej i Specjalistycznej
tel. +48 22 262 48 17 fax +48 22 262 48 22 dbk@knf.gov.pl
Pl. Powstańców Warszawy 1, 00-949 Warszawa
www.knf.gov.pl

Uwaga:

- Źródła prezentowanych danych: UKNF, NBP, GUS, MF, OECD, Eurostat, Bloomberg, AMRON-SARFiN, BIK
- Wszystkie dane UKNF prezentowane w „Raporcie” pochodzą z bazy danych z dnia 5 lutego 2018 r. (w przypadku danych dotyczących adekwatności kapitałowej z dnia 1 marca 2018) w związku z czym nie uwzględniają późniejszych korekt sprawozdań finansowych